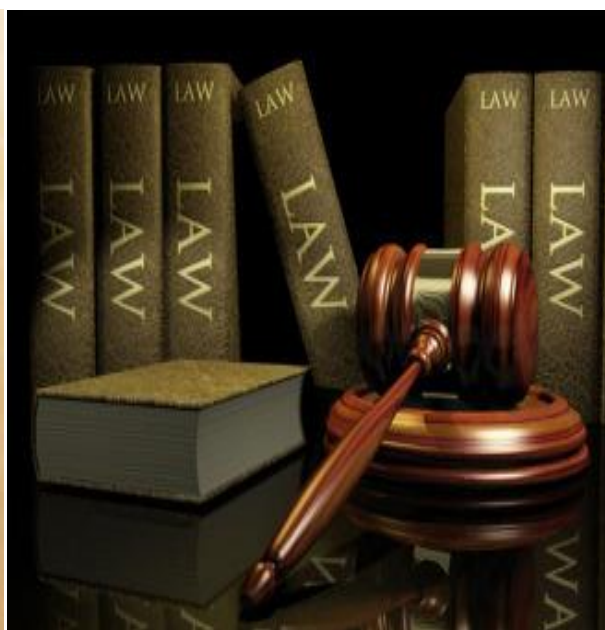

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЧЕНИХ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ІНІЦІАТИВ МОЛОДІ»
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «БЛАГОДІЙНЕ ТОВАРИСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ»
ТОВ «МЕДПРАВО-КОНСАЛТИНГ»
ТОВ «КЛІНІКА ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ № 1»
ІСПАНСЬКА КОМПАНІЯ LOREN COSTA LLORET SL**

СОЦІАЛЬНІ, ПРАВОВІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, СВІТОВИЙ ДОСВІД

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**05 ЛЮТОГО 2021 РОКУ
Льорет-де-Мар**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЧЕНИХ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ІНІЦІАТИВ МОЛОДІ»
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «БЛАГОДІЙНЕ ТОВАРИСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ»
ТОВ «МЕДПРАВО-КОНСАЛТИНГ»
ТОВ «КЛІНІКА ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ № 1»
ІСПАНСЬКА КОМПАНІЯ LOREN COSTA LLORET SL**

СОЦІАЛЬНІ, ПРАВОВІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, СВІТОВИЙ ДОСВІД

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**05 лютого 2021 року
Льорет-де-Мар**

**Запоріжжя
2021**

УДК 614.2(063)
С 69

Редакційна колегія:

Алексєєв Олександр Германович, вчений секретар, завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права Запорізького державного медичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент;

Аніщенко Михайло Анатолійович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права Запорізького державного медичного університету, кандидат юридичних наук;

Мосаєв Юрій Володимирович, доцент кафедри соціальної роботи Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії, кандидат соціологічних наук, доцент.

С 69   **Соціальні, правові та управлінські** аспекти розвитку охорони здоров'я: проблеми, перспективи, світовий досвід: збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Льорет-де-Мар, 05 лютого 2021 р.) / за заг. ред. О.Г. Алексєєва. – Льорет-де-Мар: ЗДМУ, 2021. – 152 с.

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасного розвитку охорони здоров'я. Авторами є науковці та практики галузі правознавства, соціальної роботи, екології та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є управлінські, соціальні і правові питання медицини, фармації та права.

ISBN 978-966-417-195-6

УДК 614.2(063)

© О.Г. Алексєєв, М.А. Аніщенко, Ю.В. Мосаєв, 2021
© Видавництво ЗДМУ, 2021

UDC 614.2(063)

S 70

Editorial team:

Aleksieiev Oleksandr Hermanovych, Scientific Secretary, Head of the Department of Social Medicine, Public Health, Medical and Pharmaceutical Law of Zaporizhia State Medical University, Candidate of Pharmaceutical Sciences, Associate Professor;

Anishchenko Mykhailo Anatoliiovych, Associate Professor of Social Medicine, Public Health, Medical and Pharmaceutical Law, Zaporizhia State Medical University, Candidate of Law;

Mosaiev Yurii Volodymyrovich, Associate Professor of the Department of Social Work of the Khortitsa National Educational and Rehabilitation Academy, Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor.

S 70

Social, legal and management aspects of healthcare development: problems, prospects, world experience: collection of materials of the scientific and practical conference (Lloret de Mar, February 05 2021) / under common line A.H. Aleksieiev – Lloret de Mar: ЗДМУ, 2021. – 152 p.

The collection presents abstracts that express the theoretical and practical legal issues of modern health care development. The authors are scientists and practitioners in the field of jurisprudence, social work, ecology and health care from different regions of Ukraine and other countries, whose professional interests include administrative, social and legal issues of medicine, pharmacy and law.

ISBN 978-966-417-195-6

UDC 614.2(063)

© O.H. Aleksieiev, M.A. Anishchenko, Y.V. Mosaiev, 2021
© Publisher ZSMU, 2021

приватних ЗОЗ та ФОП у реформуванні медичної галузі шляхом укладання договорів з Національною службою здоров'я України.

Список використаних джерел:

1. Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 1013-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249626689> (дата звернення: 01.02.2021)

2. Про затвердження Воєнно-медичної доктрини України: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 910. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/910-2018-%D0%BF> (дата звернення: 01.02.2021)

3. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2168-19> (дата звернення: 01.02.2021)

4. Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я України, підготовлена робочою групою з питань реформи фінансування охорони здоров'я при МОЗ України. Лютий 2016. 17с. URL: <http://uoz.cn.ua/reforma022016.pdf> (дата звернення: 01.02.2021)

5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт.; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. К.: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.

Baieva Olena Viktorivna,
Head of Department of Public Health and
Microbiology PHEE «Kyiv Medical
University», Doctor Science, Full Professor

Zelentsova Svitlana Mykolayivna,
assistant professor of Department of Public
health and Microbiology PHEE «Kyiv Medical
University», PhD, assistant professor

Kovalenko Olga Alexandrovna,
Senior Lecturer of Department of Public Health
and Microbiology, PHEE «Kyiv Medical
University»

**ETHICAL AND LEGAL PRINCIPLES OF ORGANIZATION'S
MEDICAL CARE TO POPULATION IN THE CONDITIONS
OF COVID-19 PANDEMIC**

Ethical and legal principles of medical care are proclaimed in a number of international declarations and conventions. In particular, the overall first Declaration of Human Rights proclaimed by the UN General Assembly (from 10.10.1948) Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental

Freedoms (November 4, 1950); European Social Charter (from 18.10.1961); in International pact and on Civil and Political Rights and the International pact and on Economic, Social and Cultural Rights (16.12.1966); Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data; the Convention on the Rights of Child (November 2, 1989); the Convention for the Protection of Human Rights and Dignity in connection with the use of the achievements of biology and medicine (from 4.04.1997) and others .

On March 11, 2020, the WHO recognized the situation with the spread of COVID-19 as a pandemic [1]. By early 2021, the coronavirus had infected 85.2 million people, of whom 1.85 million had died. The pandemic of COVID-19 has posed to the world medical community, as well as to each country, the need to analyze and revise ethical and legal framework for organization of health care and medical care for infectious diseases, COVID-19 in particular. Among such ethical and legal issues are: the right of a citizen to receive information about the epidemic; compliance with the principle of informed consent to medical intervention; ethical and legal principles of treatment and prevention of infectious diseases and others.

Citizens of Ukraine and their associations have the right to receive reliable information on the epidemic situation in a city of residence and in the republic as a whole. Such information is part of informed consent to medical intervention. The Article 17 of the Law of Ukraine “On Protection of the Population from Infectious Diseases” [2] states that executive authorities and local self-government bodies, institutions of the State Sanitary and Epidemiological Service and health care institutions are obliged to periodically report about epidemic situation and anti-epidemic measures taken. For refusal to provide information, intentional distortion or concealment of objective data on infectious diseases and epidemic situation in a country, officials of the executive authorities, local governments, institutions of the State Sanitary and Epidemiological Service and health care institutions shall bear liability under current legislation of Ukraine.

According to the Law of Ukraine “On Protection of the Population from Infectious Diseases”, information on the epidemic situation is provided not only for the purpose of obtaining a patient's informed consent for the prevention of infection. Every citizen of Ukraine and associations of citizens have the right to participate in a discussion of issues, development of national, regional and local programs to protect population from infectious diseases.

In order to prevent a disease and a spread of infectious diseases, in special cases, the legislation of Ukraine provides for both preventive vaccinations and compulsory diagnosis and treatment.

Population groups and categories of workers subject to preventive vaccinations, including mandatory ones, are determined by the Ministry of Health of Ukraine. The list of mandatory preventive vaccinations is given in Article 27 of the Law of Ukraine "On Ensuring Sanitary and Epidemic Welfare of the Population" [3] and the Article 12 of the Law of Ukraine "On Protection of the

Population from Infectious Diseases". Prophylactic vaccinations may be mandatory or may be performed on the basis of informed consent between a physician and a patient. Even in the case of mandatory preventive vaccinations, a patient has the right to objective information, choice of vaccination method and vaccine or serum.

Ukrainian legislation stipulates that health care workers who are to receive preventive vaccinations are obliged to provide objective information to vaccinated persons or their legal representatives on the effectiveness of preventive vaccinations and possible post-vaccination complications.

In order to prevent a disease and a spread of infectious diseases, in special cases, the legislation of Ukraine provides for both preventive vaccinations and compulsory diagnosis and treatment.

Population groups and categories of workers subject to preventive vaccinations, including mandatory ones, are determined by the Ministry of Health of Ukraine. The list of obligatory preventive vaccinations is given in the Article 27 of the Law of Ukraine "On Ensuring Sanitary and Epidemic Welfare of Population" and the Article 12 of the Law of Ukraine "On Protection of the Population from Infectious Diseases ". Prior to vaccination against COVID-19, amendments to the above-mentioned legal acts must be made, and the categories of citizens for whom such preventive vaccinations must be mandatory must be determined. For example, health workers or employees of educational institutions.

Prophylactic vaccinations should be given only after a medical examination of a patient, in the absence of appropriate medical contraindications. When vaccination COVID- 19 such contraindications may make a positive PCR test and the presence of immunoglobulin s M / G to the SARS-CoV-2, and the presence of a specific list of diseases. Prophylactic vaccinations are given to able-bodied adults with their informed consent. It is provided to provide information on: vaccination; consequences of vaccination refusal; possible post-vaccination complications.

Persons who have not reached the age of 15 or have been declared incapable in accordance with the procedure established by law, preventive vaccinations are carried out with the consent of their objectively informed parents and other legal representatives. Persons aged 15 to 18 or patients recognized by the court as having limited legal capacity, preventive vaccinations are carried out with their consent after providing objective information. The consent of objectively informed parents or other legal representatives of these persons is also required.

Prophylactic vaccinations are not compulsory. A person must have objective information and have the right to make his\her own decisions about medical intervention.

Failure to vaccinate can be a cause of serious illness. Therefore, the legislation of Ukraine elaborates in detail the procedure for refusal of vaccination and registration of such cases. If a patient or his/her legal representatives refuse the obligatory preventive vaccinations, a doctor has the right to take the appropriate written confirmation from them. In case of refusal of vaccination, a patient must give such confirmation and certify it with an act in the presence of

witnesses. According to the Article 12 of the Law of Ukraine “On Protection of the Population from Infectious Diseases”, all information on refusal of preventive vaccinations is subject to statistical accounting and is entered into the relevant medical documents. The Article 12 of the Law of Ukraine “On Protection of the Population from Infectious Diseases” of April 6, 2000 stipulates that in case of threat of a particularly dangerous infectious disease or mass spread of a dangerous infectious disease in the relevant territories and facilities, mandatory preventive measures may be carried out, vaccination against this infectious disease according to epidemic indications".

Thus, mass vaccinations against COVID-19 may raise the bioethical dilemma of ensuring the patient's right to informed consent to medical intervention, on the one hand, and the right of citizens to health and a safe environment, on the other.

List of sources used:

1. Listings of WHO's response to COVID-19. [Mode of access]: <https://www.who.int/ru/news/item/29-06-2020-covidtimeline>
2. Law of Ukraine of 24.02.1994 № 4004-XII "On ensuring the sanitary and epidemic well-being of the population" (as amended).
3. Law of Ukraine of April 6, 2000 № 1645-III “On protection of the population from infectious diseases” (as amended).

Баєва Ольга Іванівна,
доцент кафедри управління, економіки та
забезпечення якості у фармації Національного
фармацевтичного університету доцент,
кандидат економічних наук

РОЛЬ І МІСЦЕ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В ЕКОНОМІЦІ КРАЇНИ

Система охорони здоров'я відіграє винятково важливу роль у забезпеченні належного рівня життя [1]. Здоров'я людини, як відомо, у світі визнається настільки значущим, що цей показник першим входить до індексу людського розвитку [2-4] – універсального показника, з одного боку, рівня суспільного розвитку тієї чи іншої країни, а з другого – чутливого індикатора ефективності державного управління. Саме тому охорона здоров'я громадян є однією з найважливіших внутрішніх державних функцій сучасної України.

Охорона здоров'я – це галузь, що охоплює людей і організації, які надають населенню медичну допомогу: лікарів, які займаються приватною практикою та групові лікарські практики, поліклініки, амбулаторії, діагностичні центри, лікарні тощо [5].

Взаємозв'язок охорони здоров'я та економіки всього господарства країни розглядається в двох основних аспектах:

- вплив стану здоров'я та охорони здоров'я на рівень добробуту населення і розвиток економіки;